

Zwycięstwo odtrąbione
Ale zemsta dojrzeła

14

6 **FOKUS**

ECHA POLSKIE

12 **Afery PiS.** Co przyniesie rok wyborczy

WYDARZENIA

14 **Baguz wzięty!**

Koniec Państwa Islamskiego?

20 **Globalny rasizm.**

Masakra w Nowej Zelandii

Drogie dziecko!
Ciocia Becky
idzie do pudła

26

24 **Algieria protestuje.**

Cały naród przeciwko
prezydentowi

26 **Wyższe szkoły korupcji.**

Celebryci dawali łapówki

O TYM MÓWI ŚWIAT

30 **King Bibi.**

Film o premierze Izraela

PROFILE

34 **O nich się mówi:** Tayla Harris,
Uri Geller, Robert Mueller

LUDZIE

36 **Wiktoria Walikowa.**

Rosyjska lekarka w tropikach

39 **Margrethe Vestager.**

Komisarz UE narzeka
na brak konkurencji

42 **Greta Thunberg.**

Młoda Szwedka
w obronie Ziemi

REPORTAŻ

46 **Zapomniany front.**

Donbas – wojna trwa

30

► **Kompleksy populisty**
Ja w sprawie brata

39

► **Jedyna taka...**
... co zwalcza
monopol

36

► **Doktor Wika**
Szpital na peryferiach

46

► **Pocisk z Rosji,
kula z Ukrainy**
Jak zginąć,
to na cmentarzu

Następne
NOWE FORUM
w piątek 12 kwietnia 2019

Dżihad Azja
Hindusi
do domu!

52

52 Nowy kalifat?

Kaszmir przyciąga ekstremistów

FOTOSTORY

56 Kult jednostki. Nursułtan

Nazarbajew ma już swoje miasto

OBYCZAJE

58 Szatańskie gadżety.

Można trzymać,
można ścisnąć,
a najlepiej rzucić

62 Zysk to zdrowie?

Jak zarobić
na nerwicy

Na podbój
Sahelu
Statkiem,
quadem,
wielbłądem...

68

ROZMOWA

64 Brie Larson.

Wyszedłem z niszy, zaraz wracam

KOMPAS

68 Tunezyjska riwiera.

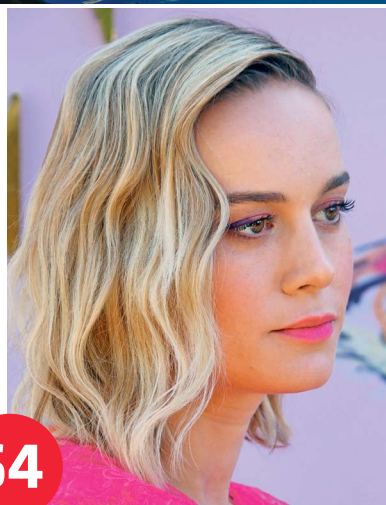
Daj susa do Susy

HISTORIA

74 Muza Rembrandta...

... i kilka pań w zastępstwie

80 MIKROFORUM

64

► **Kapitan Marvel**
Stać mnie na tę postać

62

Pigułki dla każdego
Męskie, żeńskie,
a zwłaszcza nijakie

74

► **Jaka byłaś, Saskio?**
Portret niedokończony

O tych krajach piszemy:

ALGERIA (s. 24) AUSTRALIA (s. 20) GWATEMALA (s. 36) HOLANDIA (s. 74)
INDIE (s. 52) IRAK (s. 14) IZRAEL (s. 30) NOWA ZELANDIA (s. 20) PAKISTAN (s. 52)
POLSKA (s. 12) ROSJA (s. 36, 46) SYRIA (s. 14) SZWECJA (s. 42) TUNEZJA (s. 68)
UKRAINA (s. 46) USA (s. 26, 39, 58, 64) WIELKA BRYTANIA (s. 58)

Zdjęcie na okładce: © REPORTERS/FORUM

Kup książkę

DWUTYGODNIK

FORUM

w prenumeracie

Specjalna oferta wiosenna

~~7,90 zł~~

**Tylko
5,90 zł**
za egzemplarz
w prenumeracie
drukowanej.

25 % taniej
niż w kiosku.

**Nawet
3,80 zł**
za wydanie
w prenumeracie
cyfrowej.

52 % taniej
niż w kiosku.

Zamów prenumeratę drukowaną na:
www.sklep.polityka.pl

Zamów dostęp cyfrowy na:
www.dwutygodnikforum.pl

Najlepszy sposób na lekturę FORUM

Kup książkę

WIELKA BRYTANIA

Ostateczna próba sił

Im bliżej daty oczekiwanego wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej, tym więcej zwrotów akcji w niekończącym się serialu o brexicie. Postawa premier Theresa May – odczytywana jako stanowczość, ślepy upór albo kunktatorstwo, zależnie od perspektywy komentatorów – sprawia, że topnieją resztki jej zaplecza politycznego. Ostatnie spotkanie z szefami państw Unii, z którego została wyproszona, to kolejny dowód antypatii, jaką budzi na kontynencie. Jednak w kraju też trudno znaleźć jej gorących zwolenników. Przed utratą władzy chroni ją tylko fakt, że Partia Konserwatywna nie potrafi znaleźć następcy (następczyni?).

Wyjątkowe osłabienie premiera Wielkiej Brytanii ma nieoczekiwane konsekwencje. Sprawowanie władzy na Wyspach w dużej mierze opiera się na konsensie i wypracowanych przez lata tradycjach, a nie na konkretnych zapisach prawnych. Wobec próżni decyzyjnej, do jakiej doprowadziła May, parlament zaczyna rozstrzygać w sprawach, którymi wcześniej zajmowała się egzekutywa. Izba Gmin chce de facto przejąć kontrolę nad brexitem. Rząd zapowiada, że może całkowicie zignorować rozstrzygnięcia posłów. Nie wiadomo, jak to się skończy, ale dni May przy Downing Street 10 wydają się już policzone.

HISZPANIA

Święto ognia

Głównym elementem święta odbywającego się w marcu na ulicach Walencji są rzeźby (falle) z kartonu, gipsu, wosku i drewna, które płoną ostatniego dnia obchodów – 19 marca. Każdej grupie figur towarzyszy mniejsza, wykonana przez dzieci z danej dzielnicy, zwana ninot (na zdjęciu). Początki święta sięgają XVI wieku, kiedy tutejsi cieśle postanowili uczcić swego patrona, św. Józefa, paląc konstrukcje z drewnianych odpadów. Z czasem niektóre z nich zaczęły przybierać kształty ludzkie, by ostatecznie przekształcić się w formy znane współcześnie oraz karykatury znanych osób.

Współczesne falle to ogromne kolorowe monumenty. Nadal są prześmiewczym komentarzem na bieżące lokalne tematy. Montuje się je na początku marca. Wtapiają się w tło miasta, tworząc niezwykłą, bajkową przestrzeń. Kulminacyjnym punktem imprezy jest przemarsz przez miasto w tradycyjnych strojach wraz z orkiestrą, po którym odbywa się pokaz jazdy konnej, a potem całonocna zabawa. Następnej nocy wszystkie falle zostają spalone.

IZRAEL

Ortodoksyjna radość

Żydowska tradycja nakazuje czcić radosne święto Purim, upamiętniające opisane w Księdze Estery ocalenie perskich Żydów przed zagładą. W podstołecznym Bene Berak, zamieszkanym głównie przez skrajnie ortodoksyjnych wyznawców judaizmu, doroczne obchody mają szczególnie uroczysty charakter, a dzieci ortodoksów rywalizują w konkursie na najlepsze purymowe przebranie. Bene Berak to szczególne miejsce – osadę założyła w 1924 roku grupa chasydów pod przywództwem polskiego rabina Icchaka Gerstenkorna. Miasto – najgęściej zaludnione w Izraelu – do dziś pozostało bastionem religijnych fundamentalistów. Swoją siedzibę mają tu znamienite rody chasydzkich rabinów, a partie religijne uzyskują wśród miejscowych wyborców najwyższe w kraju, 90-procentowe poparcie.

Rak wyborczy

Korupcja
i podejrzane
interesy

– reputacja
rządzącej
partii mocno
ucierpiała.

... ● PiS szuka sojuszników
w parlamencie i poza
nim. Wynik z 2015 roku
może się okazać nie
do powtórzenia.

W maju br. ponad jedna czwarta Polaków będzie się cieszyć nie tylko z nadejścia wiosny: 9,7 mln polskich emerytów dostanie wtedy specjalną wypłatę 1100 zł (ponad 200 euro). Prezent od rządu kierowanego przez narodowo-populistyczną partię Prawo i Sprawiedliwość nadejdzie kilka dni przed wyborami do Parlamentu Europejskiego 26 maja, pierwszej z aż trzech elekcji w Polsce w ciągu zaledwie roku. Po wyborach europejskich jesienią odbędą się wybory do polskiego parlamentu, a wiosną 2020 roku Polacy wybiorą nowego prezydenta.

PiS jest w tym wyborczym roku w defensywie, a opozycja dostraja wiatru w żagle. Partii Jarosława Kaczyńskiego nie zaszkodziły wprowadzić – przynajmniej w oczach jego wyborców – nacjonalistyczny kurs i konfrontacja z Unią Europejską. Gdy jednak poprzednicy PiS odchodzili po ośmiu latach rządów w atmosferze korupcyjnych skandali, partia Kaczyńskiego kreowała się na ugrupowanie ludzi krystalicznie uczciwych. Obecnie jednak sama jest wstrząsana szeregiem własnych – małych i wielkich – skandali.

Austriackie gadanie?

Oto przegląd z ostatnich tygodni. Marek Chrzanowski, szef Komisji Nadzoru Finansowego, został aresztowany wobec podejrzenia o korupcję na wielką skalę. Aż trzem wpływowym politykom PiS zarzuca się osobiste wzbogacenie i manipulacje przy zakupach broni przez państwo. Pod koniec 2018 roku wyszło na jaw, że dwie współpracownice prezesa Narodowego Banku Polskiego, Adama Glapińskiego, otrzymują mimo wątpliwych kwalifikacji astronomiczne – jak na polskie warunki – pensje, przekraczające dziesięć tysięcy euro miesięcznie. Daniel Obajtek, prezes państwowego koncernu naftowego Orlen, kazał sobie dopłacić do remontu kupionego przez siebie dworku prawie 200 tys. euro z funduszu minister-

stwa kultury. Ma być tam ponoć prowadzony ośrodek dla niepełnosprawnych dzieci.

Także na wizerunku Jarosława Kaczyńskiego, który zawsze pokazuje swojemu elektoratowi oblicze ascety, pojawiają się rysy. Pokazuje to skandal, wywołany pozwem austriackiego przedsiębiorcy z branży nieruchomości, Geralda Birgfellnera. Jego żona jest krewną Kaczyńskiego. Birgfellner prowadził z nim negocjacje. Zapis ich nagrań opublikowała liberalna „Gazeta Wyborcza”. Wynika z nich, że Kaczyński jako członek rady nadzorczej związanej z partią fundacji żywo interesował się budową drapacza chmur w centrum Warszawy o wartości 300 mln euro. Według przedsiębiorcy nie zapłacił mu jednak honorarium, a nawet żądał łapówki dla księdza zasiadającego w radzie fundacji.

Birgfellner złożył pod koniec stycznia zawiadomienie o oszustwie. Kaczyński zaprzecza tym zarzutom. Jednak po ich ujawnieniu widziano go u ministra sprawiedliwości, a zarazem prokuratora generalnego, Zbigniewa Ziobry, bliskiego zaufanego prezesa partii. Po złożeniu zawiadomienia Austriak był już przesłuchiwany czterokrotnie, a Kaczyński wcale. Na razie brak również długo oczekiwanej decyzji o oficjalnym wszczęciu dochodzenia ani o zakończeniu postępowania.

Rząd kontroluje publiczną telewizję TVP – jedyne źródło informacji dla wielu Polaków, zwłaszcza na wsi – i wykorzystuje ją bez żenady jako instrument prymitywnej propagandy. Dlatego wielu tradycyjnych wyborców nie dowiaduje się o takich wydarzeniach, a jeśli już, to w zniekształconej formie. Niemniej poparcie dla PiS wyraźnie spadło z dawniejszych szczytowych notowań powyżej 40 proc. do – zależnie od sondażu – 35 lub nawet 29 proc.

Idą wybory, rosną pobory

23 lutego odbyła się konwencja programowa tej partii. Było na niej mało mowy o polity-

NAWET
NA WIZERUNKU
JAROSŁAWA
KACZYŃSKIEGO,
KTÓRY ZAWSZE
POKAZUJE
SWOJEMU
ELEKTORATOWI
OBLICZE
ASCETY,
POJAWIAJĄ SIĘ
RYSY

ce, wiele zaś o finansowych dotacjach dla społeczeństwa, takich jak specjalna wypłata dla emerytów czy ulga podatkowa dla młodych Polaków – w przyszłości pracownicy do 26 roku życia mają nie płacić podatku PIT. Dochodzi do tego podwyższony zasiłek na dzieci. I to już od 1 lipca – mniej więcej trzy miesiące później będzie zapewne wybierany nowy parlament. – My te kieszenie wypełniamy! – wołał Kaczyński do swojego elektoratu. Jeśli PiS wygra wybory, specjalna wypłata dla emerytów będzie przyznawana również w kolejnych latach jako „trzynasta emerytura” – zapowiedział następnie premier Mateusz Morawiecki.

Koszty tych dodatkowych świadczeń są szacowane na co najmniej dwa procent polskiego PKB. Pieniądze ma rząd. W Polsce trwa dobra koniunktura – ściśle związana z niemieckim przemysłem, nakręcająca wysoką konsumpcję gospodarką kraju rośnie o pięć procent rocznie, a wpływy z podatków są obfite. W wypadku pilnie potrzebnych inwestycji w edukację, w kulejącą ochronę zdrowia czy infrastrukturę rząd ma jednak wyraźne zaległości w stosunku do ogłoszonych uprzednio celów.

W ostatnich wyborach parlamentarnych jesienią 2015 roku PiS dostał 37,6 proc. głosów. Ponieważ jednak kilka innych ugrupowań znalazło się nieco poniżej progu wyborczego, dysponuje absolutną większością. Powtórzenie tego sukcesu jest według ostatnich sondaży mało prawdopodobne. Dlatego partia szuka sojuszników i wyraźnie zabiega o względy reprezentowanego w parlamencie ruchu byłego rockowego gwiazdora, populisty Pawła Kukiza. Także blok wyborczy skrajnej prawicy i prawicowo-libertariańskiego Janusza Korwin-Mikkego ma szansę dostać się do Sejmu i być kolejnym możliwym partnerem PiS przy tworzeniu rządu. Czy to wystarczy, by zachować władzę?

FLORIAN HASSEL

© SÜDDEUTSCHE ZEITUNG